Programowanie pod Windows Zbiór zadań

Uwaga: zbiór zadań jest w fazie ciągłego rozwoju. Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Dokument może być rozpowszechniany wyłącznie w celach edukacyjnych, z wyłączeniem korzyści materialnych.

Wiktor Zychla Instytut Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego

Wersja 2023.10.01

Wprowadzenie

Szanowni Państwo!

Niniejszy zbiór zadań przeznaczony jest dla słuchaczy wykładu **Programowanie pod Windows .NET**, który mam przyjemność prowadzić w Instytucie Informatyki Uniwersytetu Wrocławskiego w kolejnych semestrach letnich od roku akademickiego 2002/2003. Celem wykładu jest zapoznanie słuchaczy z praktyką programowania systemów operacyjnych rodziny Windows.

Zbiór zadań stanowi uzupełnienie podręcznika, pozycji Windows oczami programisty [1], dostępnej w wersji akademickiej jako skrypt Programowanie pod Windows.

Zadania są pogrupowane w zestawy, ogłaszane na kolejnych zajęciach. Dodatkowe, niepunktowane zadania umieszczone w ostatniej części zbioru, stanowią zaproszenie dla Czytelnia do własnej pracy.

Rozwinięciem materiału wykładu **Programowanie pod Windows** jest prowdzony w semestrze zimowym wykład **Projektowanie aplikacji ASP.NET**, który jest w całości poświęcony podsystemowi ASP.NET, dedykowanemu rozwijaniu aplikacji internetowych. Z tego też powodu wykład **Programowanie pod Windows** świadomie całkowicie pomija ten obszar technologiczny.

Naturalną kontynuacją każdego wykładu technologicznego, w tym tego, jest również wykład dotyczący projektowania obiektowego. Język programowania i technologia są bowiem tylko narzędziami tworzenia aplikacji, ale można ich używać lepiej lub gorzej. Stąd serdecznie zachęcam do wysłuchania wykładów takich jak **Projektowanie obiektowe oprogramowania**, dla których miejsce w którym kończy się **Programowanie pod Windows** jest początkiem opowieści o tym jak współcześnie projektuje i wytwarza się oprogramowanie.

Wiktor Zychla, październik 2023 wzychla@uwr.edu.pl

Spis treści

1	Zest	taw 1,	Język C# - rozgrzewka	
2	Zest	taw 2,	Język C# - podstawowe elementy	
3	Zest	taw 3,	Język C# - refleksja, typy generyczne	1
4	Zest	taw 4,	m Język~C#~3.0	1
5	Zest	taw 5,	Język C#4, C#5	2
6	Zest	taw 6,	System.Windows.Forms	2
7	Zest	taw 7,	System.Windows.Forms (2)	2
8	Zest	taw 8,	Windows Presentation Foundation	6
9	Zest	taw 9,	Elementy biblioteki standardowej	6
10	Zest	taw A,	Komunikacja z bazą danych	
11	Zest	taw B,	Projekt podsumowujący	į
A	Var			;
	A.1		n latwy	
		A.1.1	Dziwna kolekcja	
		A.1.2	Rekurencyjne zmienne statyczne	
		A.1.3	Rozterki kompilatora	
		A.1.4	Składowe prywatne	
		A.1.5	Nieoczekiwany błąd kompilacji	
	4.0	A.1.6	Wywołanie metody na pustej referencji	
	A.Z		n średniozaawansowany	
		A.2.1	Zamiana wartości dwóch zmiennych	
		A.2.2	Operacje na zbiorach (1)	
		A.2.3	Operacje na zbiorach (2)	
	4.9	A.2.4	Operacje na zbiorach (3)	
	A.3		n trudny	
		A.3.1	Specyficzne ograniczenie generyczne	
		A 3 2	Zasieg zmiennej w domknieciu	

6 SPIS TREŚCI

Zestaw 1, Język C# - rozgrzewka

Liczba punktów do zdobycia: 6/6

- 1. (1p) Napisać program, który wyznacza zbiór wszystkich liczb natualnych 1 a 100000, które są podzielne zarówno przez każdą ze swoich cyfr z osobna jak i przez sumę swoich cyfr.
- 2. (1p) Przygotować rozwiązanie (Solution) które składa się co najmniej z czterech projektów (Project): dwu aplikacji konsolowych i dwu bibliotek.

W każdej z bibliotek umieścić po jednej klasie z jedną metodą. Dodać referencje do bibliotek z każdej aplikacji konsolowej. Nie dodawać referencji pomiędzy aplikacjami konsolowymi.

W każdej z aplikacji konsolowych napisać fragment kodu, który wywołuje kod z obu bibliotek.

Pokazać jak z poziomu Visual Studio uruchomić jedną z aplikacji konsolowych, potem drugą (Set as startup project...) a potem obie naraz.

Pokazać jak w każdym z tych sposobów uruchomienia kodu można umieszczać pułapki w kodzie i debugować kod.

- 3. (1p) Zdokumentować (przez umieszczenie odpowiednich komentarzy w kodzie) jeden dowolny program z bieżącej sekcji.
 - Wygenerować dokumentację w postaci pliku XML podczas kompilacji. Użyć narzędzia SandCastle Help File Builder (https://github.com/EWSoftware/SHFB) do zbudowania pomocy w obsługiwanych przez SandCastle stylach (np. Website).
- 4. (1p) Napisać w C# dowolny program demonstrujący użycie klas (metod, pól, propercji, indekserów, delegacji i zdarzeń) oraz podstawowych konstrukcji składniowych (pętle, instrukcje warunkowe, switch) i zdekompilować go za pomocą narzędzia IlSpy (http://ilspy.net/).

Otrzymany kod skompilować (ilasm), aby otrzymać plik wynikowy. Plik ten następnie zdekompilować na powrót do języka C#.

Porównać otrzymane w ten sposób pliki z kodem źródłowym. Jak objawiają się i z czego wynikają różnice?

- 5. (2p) Zaimplementować klase siatki dwuwymiarowej, Grid, z dwoma indekserami:
 - jednowymiarowym, zwracającym listę elementów zadanego wiersza tablicy, tak aby klient klasy mógł napiasć:

```
Grid grid = new Grid( 4, 4 );
int[] rowdata = grid[1]; // akcesor "get"
```

• dwuwymiarowym, zwracającym określony element tablicy, tak aby klient klasy mógł napisać:

Oba indeksery powinny przyjmować jako parametry liczby całkowite. Konstruktor klasy powinien przyjmować jako parametry liczbę wierszy i liczbę kolumn siatki.

Zestaw 2, Język C# - podstawowe elementy

Liczba punktów do zdobycia: 10/16

- 1. (1p) Zademonstrować w praktyce następujące kwalifikatory dostępu do składowych (na przykładzie dostępu do pól lub metod)
 - public
 - protected
 - internal
 - private
- 2. (2p) Zademonstrować w praktyce i rozumieć sens następujących elementów języka. Jeśli w nawiasie po elemencie języka występuje kilka możliwych elementów do których może on się odnosić, proszę wybrać co najmniej jedną z propozycji, ale niekoniecznie wszystkie.
 - modyfikator static dla klas
 - modyfikator static dla składowych klas (pól, metod)
 - modyfikator sealed dla klas
 - modyfikator abstract dla klas
 - modyfikator abstract dla składowych klas (metod)
 - słowa kluczowe virtual i override dla składowych klas (metod)
 - słowo kluczowe partial w definicji klasy
 - słowo kluczowe readonly w deklaracji pola klasy
 - modyfikatory in, ref oraz out na liście parametrów metod
- 3. (1p) Zaprezentować w praktyce mechanizm przeciążania sygnatur funkcji (funkcje o tej samej nazwie ale różnych sygnaturach).

Czy typ zwracany z dwóch lub więcej funkcji przeciążonych może być różny czy zawsze musi być taki sam?

Pokazać jak funkcja przeciążona może wywoływać inną funkcję przeciążoną zamiast dostarczać własnej implementacji. Pokazać jak funkcja może wywołać funkcję z klasy bazowej zamiast dostarczać własnej implementacji. Pokazać jak przeciążać konstruktory klasy.

4. (**2p**) Czym różni się mechanizm finalizerów (zwanych dawniej destruktorami) od mechanizmu uwalniania zasobów za pomocą implementacji interfejsu IDisposable?

Zaprezentować oba w praktyce: przygotować klasę która ma finalizer i inną klasę implementującą interfejs IDisposable. W obu podejściach wywołać Console. WriteLine z metody sprzątającej.

Zaprezentować lukier syntaktyczny opakowujący użycie obiektu implementującego IDisposable w blok ze słowem kluczowym using.

Zaobserwować, że w przypadku interfejsu IDisposable programista ma pełną kontrolę nad momentem w którym wykonuje się metoda Dispose. Zaobserwować że programista nie ma wpływu na to kiedy wykona się finalizer klasy.

Czy można wymusić wywołanie metody sprzątającej pamięć (odśmiecacz)? Czy to dobry pomysł, żeby wymuszać to we własnym kodzie?

- 5. (1p) Pokazać jak definiować właściwości (ang. properties)
 - właściwość z polem kopii zapasowej (ang. property with backing field)
 - właściwość implementowana automatycznie (ang. auto-implemented property)
- 6. (**2p**) Rozszerzyć poprzedni przykład o demonstrację właściwości posiadających skutki uboczne. Formalnie, niech będzie dana klasa

```
public class Person
{
         public string Name { get; set; }
         public string Surname { get; set; }
}
```

Klasę zmodyfikować tak, żeby udostępniała zdarzenie (ang. event) informujące subskrybenta o tym że zmieniła się wartość którejś z właściwości.

Czy potrzebne są do tego dwa osobne zdarzenia? Które podejście jest lepsze - jedno zdarzenie o ogólniejszej sygnaturze czy wiele osobnych zdarzeń, po jednym zdarzeniu dla każdego pola?

Formalnie, klient chciałby z powiadamiania korzystać w sposób przedstawiony poniżej - tak zmodyfikować kod klasy Person żeby było to możliwe.

Zaprezentować dwa warianty

- powiadomienie pojawia się zawsze kiedy nadana jest wartość właściwości (formalnie
 kiedy wywołuje się akcesor set)
- powiadomienie pojawia się tylko wtedy kiedy nowa wartość pola jest różna od poprzedniej

```
{
     Console.WriteLine(
          "właściwość {0}, nowa wartość {1}",
          propertyName,
          propertyValue );
}
```

7. (1p) Pokazać jak przeciąża się operatory - zdefiniować klasę wektora dwuwymiarowego i dodać do niej standardowe operatory arytmetyki na wektorach.

Zestaw 3, Język C# - refleksja, typy generyczne

Liczba punktów do zdobycia: 10/26

1. (2p) W trakcie wykładu przedstawiono szkic ogólnego generatora zapytań SQL/struktury XML/struktury JSON dla dowolnych obiektów. Państwa zadaniem będzie odtworzyć ten przykład na przykładzie generatora struktury XML. W pierwszym podejściu - przy pomocy interfejsu za pomocą którego można z obiektu dla którego generuje się XML pobrać informację o jego strukturze.

Formalnie: generator to klasa z metodą generującą

W celu pobrania informacji o strukturze obiektu dla którego ma zostać wygenerowany XML, generator wykorzysta interfejs IClassInfo:

```
public interface IClassInfo
{
        string[] GetFieldNames();
        object GetFieldValue( string fieldName );
}
```

Proszę zwrócić uwagę jak zaprojektowany jest ten interfejs: jedna z jego metod zwraca listę wszystkich pól klasy, druga zwraca wartość konkretnego pola.

Jeśli teraz ktoś chciałby wygenerować XML dla zadanej klasy, na przykład takiej:

```
public class Person
{
         public string Name { get; set; }
         public string Surname { get; set; }
}
```

to po pierwsze, klasa musiałaby implementować interfejs IClassInfo

```
public class Person : IClassInfo
        public string Name { get; set; }
        public string Surname { get; set; }
        public string[] GetFieldNames()
                return new[] { "Name", "Surname" };
        }
        public object GetFieldValue( string fieldName )
                switch ( fieldName )
                        case "Name":
                                return this.Name:
                         case "Surname":
                                return this.Surname;
                        default:
                                return null;
                throw new NotImplementedException();
        }
}
```

a po drugie - należałoby właśnie (co jest treścią zadania!) zaimplementować metodę GenerateXML generatora.

Wtedy można by napisać fragment kodu:

2. (**2p**) W drugim podejściu do generatora XML luzuje się wymagania - zakładamy że klasa która ma być zapisywana do XML (w poprzednim przykładzie klasa **Person**) nie musi implementować żadnego interfejsu.

Jak w takim razie generator ma dostać się do listy pól w klasie i wartości konkretnych pól? Za pomocą refleksji.

Formalnie, zmieniamy definicję generatora

```
};

XMLGenerator generator = new XMLGenerator();
string xml = generator.GenerateXML( person );
```

3. (1p) Generator oparty na refleksji ma pewną wadę - refleksja podczas enumeracji składowych klasy uwzględnia wszystkie składowe o takiej samej charakterystyce (na przykład wszystkie pola publiczne). A co jeśli chciałoby się pominąć jakieś pole?

Należałoby je oznaczyć atrybutem.

Formalnie, chcemy móc zdefiniować atrybut pozwalający pominąć pole podczas generacji:

```
public class Person
{
          public string Name { get; set; }
          [IgnoreInXML]
          public string Surname { get; set; }
}
```

a kod generatora zmodyfikować w taki sposób żeby podczas enumeracji składowych klasy wykrywał właściwości znakowane tym konkretnym atrybutem i pomijał je w trakcie generowania XML

- 4. (1p) Zademonstrować w działaniu metody ConvertAll, FindAll, ForEach, RemoveAll i Sort klasy List<T> używając anonimowych delegacji o odpowiednich sygnaturach.
- 5. (1p) We własnej klasie ListHelper zaprogramować statyczne metody ConvertAll, FindAll, ForEach, RemoveAll i Sort o semantyce zgodnej z odpowiednimi funkcjami z klasy List<T> i sygnaturach rozszerzonych względem odpowiedników o instancję obiektu List<T> na którym mają operować.

```
public class ListHelper
{
   public static List<TOutput> ConvertAll<T, TOutput>(
        List<T> list,
        Converter<T, TOutput> converter );
   public static List<T> FindAll<T>(
        List<T> list,
        Predicate<T> match );
   public static void ForEach<T>( List<T>, Action<T> action );
   public static int RemoveAll<T>(
        List<T> list,
        Predicate<T> match );
   public static void Sort<T>(
        List<T> list,
        Comparision<T> comparison );
}
```

6. (3p) Napisać klasę BinaryTreeNode<T>, która będzie modelem dla węzła drzewa binarnego. Węzeł powinien przechowywać informację o danej typu T oraz swoim lewym i prawym synu.

Klasa powinna zawierać dwa enumeratory, dla przechodzenia drzewa w głąb i wszerz, zaprogramowane z wykorzystaniem słowa kluczowego yield.

Wskazówka: choć implementacja bez yield może wydawać się trudna, w rzeczywistości jest również stosunkowo prosta. Należy wykorzystać pomocnicze struktury danych, przechowującą informację o odwiedzanych węzłach. Każdy MoveNext ogląda bieżący węzeł, a jego podwęzły, lewy i prawy, umieszcza w pomocniczej strukturze danych. Każdy Current

usuwa bieżący węzeł z pomocniczej struktury i zwraca jako wynik. Strukturę danych dobiera się w zależności od tego czy chce się implementować przechodzenie wszerz czy wgłąb (jakie struktury danych należy wybrać dla każdego z tych wariantów?)

Zestaw 4, Język C# 3.0

Liczba punktów do zdobycia: 10/36

Uwaga! W zadaniach w których polecenie brzmi "dany jest plik tekstowy ..." należy sobie we własnym zakresie przygotować taki przykładowy plik tekstowy.

1. (1p) Zaimplementować metodę bool IsPalindrome() rozszerzającą klasę string. Implementacja powinna być niewrażliwa na białe znaki i znaki przestankowe występujące wewnątrz napisu ani na wielkość liter. Klient tej metody powinien wywołać ją tak:

```
string s = "Kobyła ma mały bok.";
bool ispalindrome = s.IsPalindrome();
```

2. (1p) Dany jest plik tekstowy zawierający zbiór liczb naturalnych w kolejnych liniach. Napisać wyrażenie LINQ, które odczyta kolejne liczby z pliku i wypisze tylko liczby większe niż 100, posortowane malejąco.

```
from liczba in [liczby]
  where ...
  orderby ...
  select ...
```

Przeformułować wyrażenie LINQ na ciąg wywołań metod LINQ to Objects:

```
[liczby].Where( ... ).OrderBy( ... )
```

Czym różnią się parametry operatorów **where/orderby** od parametrów funkcji **Where, OrderBy**?

3. (1p) Dany jest plik tekstowy zawierający zbiór nazwisk w kolejnych liniach.

Napisać wyrażenie LINQ, które zwróci zbiór **pierwszych** liter nazwisk uporządkowanych w kolejności alfabetycznej. Na przykład dla zbioru (Kowalski, Malinowski, Krasicki, Abacki) wynikiem powinien być zbiór (A, K, M).

Wskazówka: zgodnie z tytułem zadania użyć operatora GroupBy

4. (1p) Napisać wyrażenie LINQ, które dla zadanego foldera wyznaczy sumę długości plików znajdujących się w tym folderze.

Do zbudowania sumy długości plików użyć funkcji Aggregate. Listę plików w zadanym folderze wydobyć za pomocą odpowiednich metod z przestrzeni nazw System. IO.

5. (1p) Dane są dwa pliki tekstowe, pierwszy zawierający zbiór danych osobowych postaci (Imię, Nazwisko, PESEL), drugi postaci (PESEL, NumerKonta). Kolejność danych w zbiorach jest przypadkowa.

Napisać wyrażenie LINQ, które połączy oba zbiory danych i zbuduje zbiór danych zawierający rekordy postaci (Imię, Nazwisko, PESEL, NumerKonta). Do połączenia danych należy użyć operatora join.

6. (**2p**) Rejestr zdarzeń serwera IIS ma postać pliku tekstowego, w którym każda linia ma postać:

```
08:55:36 192.168.0.1 GET /TheApplication/WebResource.axd 200
```

gdzie poszczególne wartości oznaczają czas, adres klienta, rodzaj żądania HTTP, nazwę zasobu oraz status odpowiedzi.

Napisać aplikację która za pomocą jednego (lub wielu) wyrażeń LINQ wydobędzie z przykładowego rejestru zdarzeń IIS listę adresów IP trzech klientów, którzy skierowali do serwera aplikacji największą liczbę żądań.

Wynikiem działania programu powinien być przykładowy raport postaci:

```
12.34.56.78 143
23.45.67.89 113
123.245.167.289 89
```

gdzie pierwsza kolumna oznacza adres klienta, a druga liczbę zarejestrowanych żądań.

7. (1p) Listy generyczne ukonkretnieniamy typem elementów:

```
List<int> listInt;
List<string> listString;...
```

Z drugiej strony, w C# 3.0 mamy typy anonimowe, które nie są nigdy jawnie nazwane:

```
var item = new { Field1 = "The value", Field2 = 5 };
Console.WriteLine( item.Field1 );
```

Czy możliwe jest zadeklarowanie i korzystanie z listy generycznej elementów typu anonimowego?

```
var item = new { Field1 = "The value", Field2 = 5; };
List<?> theList = ?
```

W powyższym przykładzie, jak utworzyć listę generyczną, na której znalazłby się element **item** w taki sposób, by móc następnie do niej dodawać nowe obiekty takiego samego typu? Obiekty typu anonimowego mają ten sam typ, jesli mają tę samą liczbę składowych tego samego typu w tej samej kolejnosci.

8. (**2p**) Cechą charakterystyczną anonimowych delegacji, bez względu na to czy zdefiniowano je przy użyciu słowa kluczowego **delegate**, czy też raczej jako lambda wyrażenia, jest brak "nazwy", do której można odwołać się w innym miejscu kodu.

Zadanie polega na zaproponowaniu takiego tworzenia anonimowych delegacji, żeby w jednym wyrażeniu możliwa była rekursja. W szczególności, poniższy fragment kodu powinien się kompilować i zwracać wynik zgodny ze specyfikacją.

```
List<int> list = new List<int>() { 1,2,3,4,5 };
foreach ( var item in
  list.Select( i => [....] ) )
  Console.WriteLine( item );
}
```

W powyższym fragmencie kodu, puste miejsce ([....]) należy zastąpić definicją ciała anonimowej delegacji określonej rekursywnie:

$$f(i) = \begin{cases} 1 & i \le 2\\ f(i-1) + f(i-2) & i > 2 \end{cases}$$

Wskazówka W języku C# można z powodzeniem zaimplementować operator punktu stałego Y, wykorzystywany do definicji funkcji rekurencyjnych. Zadanie to można rozwiązać więc definiując taki operator i za jego pomocą implementując funkcję rekurencyjną. Istnieje jednak zaskakujący i o wiele prostszy sposób rozwiązania wymagający jednak trochę nagięcia specyfikacji. Oba rozwiązania będą przyjmowane.

Zestaw 5, Język C#4, C#5

Liczba punktów do zdobycia: 8/44

1. (**3p**) Przeprowadzić testy porównawcze szybkości kodu, w którym metoda będzie miała parametr raz typu konkretnego, a drugi raz - dynamicznego. Jak bardzo wolniejsze jest wykonywanie kodu dynamicznego w tym konkretnym przypadku?

```
public int DoWork1( int x, int y )
{
    // jakieś obliczenia na x i y, np. x + y
}

public dynamic DoWork2( dynamic x, dynamic y )
{
    // te same obliczenia na x i y
}
```

Do przeprowadzenia testów użyć biblioteki **Benchmark.NET** (https://benchmarkdotnet.org/), którą proszę zainstalować w projekcie za pomocą menedżera pakietów NuGet.

Czy i jak wyniki zmieniają się w zależności od tego jak bardzo złożone jest wyrażenie używające zmiennych?

- 2. (**3p**) Zademonstrować w praktyce możliwość dynamicznej implementacji operacji na obiekcie dziedziczącym z **DynamicObject**. Konkretnie pokazać jak używać
 - TryGetMember, TrySetMember
 - TryGetIndex, TrySetIndex
 - TryInvoke, TryInvokeMember
 - TryUnaryOperation, TryBinaryOperation
- 3. (1p) Powtórzyć przykład z wykładu, w którym zaprezentowano w jaki sposób można osiągnąć efekt, w którym "oczekiwalny" (ang. awaitable) może być dowolny obiekt. Konkretnie, chodzi o przykład w którym można napisać

```
Console.WriteLine( "1" );
await 2000; // (1)
Console.WriteLine( "1" );
```

gdzie instrukcja (1) powoduje dwusekundowe oczekiwanie przed wykonaniem kolejnej linii.

4. (1p) Na podobieństwo poprzedniego zadania - dostarczyć takiego rozszerzenia "oczekiwalnego" napisu, które spowoduje, że

```
Console.WriteLine( await "https://www.google.com" ); //
```

spowoduje pobranie zawartości witryny spod wskazanego adresu i zwrócenie napisu - zawartości witryny. Formalnie, chodzi o implementację metody

Do pobrania zawartości witryny o wskazanym adresie użyć obiektu **HttpClient**. Uwaga! Użyć go poprawnie, w szczególności:

https://www.aspnetmonsters.com/2016/08/2016-08-27-httpclientwrong/

Zestaw 6, System. Windows. Forms

Liczba punktów do zdobycia: 6/50

1. (2p) Napisać program, który odtworzy następujący wygląd okna z rysunku 8.1.

Okno zawiera dwie ramki grupujące (GroupBox). Pierwsza ramka zawiera dwa pola tekstowe (TextBox), druga zawiera pole wyboru (ComboBox) oraz dwa przyciski stanu (Check-Box).

Lista rozwijalna pola wyboru powinna być wypełniona przykładowymi nazwami.

Po wybraniu przez użytkownika przycisku **Akceptuj**, wybór powinien zostać zaprezentowany w oknie informacyjnym (rysunek 8.2).

Naciśnięcie przycisku **Anuluj** powinno zakończyć program.

Uwaga! Komunikat w oknie informacyjnym zależy oczywiście od danych wprowadzonych przez użytkownika na formularzu głównym

- 2. (**2p**) Napisać program, który zademonstruje działanie następujących formantów biblioteki standardowej
 - MenuStrip
 - ContextMenuStrip
 - ToolStrip
 - ToolTip
 - TabControl
 - SplitContainer
 - Panel
 - FlowLayoutPanel
- 3. (1p) Napisać program, który zademonstruje działanie następujących formantów biblioteki standardowej
 - OpenFileDialog
 - SaveFileDialog
 - FolderBrowserDialog
- 4. (1p) Pokazać jak w aplikacji korzystać z pliku konfiguracyjnego aplikacji do pliku konfiguracyjnego zapisać parametry typu **string** (literał), **int** (liczba) oraz **bool** (wartość logiczna) a w aplikacji poprawnie je odczytać i pokazać wartości.

Rysunek 6.1: Wygląd okna do zadania [1]

Rysunek 6.2: Informacja dla użytkownika do zadania [1]

Zestaw 7, System.Windows.Forms (2)

Liczba punktów do zdobycia: 8/58

1. (**3p**) Przygotować aplikację, która wykorzystuje omówiony na wykładzie podsystem GDI+ do rysowania w oknie zegara analogowego prezentującego bieżący czas, zgodny z zegarem systemowym.

Rysowany widok powinien poprawnie dostosowywać się do wielkości okna podczas zmiany jego rozmiarów przez użytkownika.

2. (2p) Zaimplementować własny komponent SmoothProgressBar, który będzie imitować zachowanie standardowego komponentu ProgressBar (pasek postępu).

Komponent powinien mieć co najmniej 3 właściwości: Min, Max i Value, pozwalające określić odpowiednio minimalną, maksymalną i bieżącą wartość paska postępu. Mając te informacje, SmoothProgressBar w zdarzeniu Paint powinien rysować gładki (w przeciwieństwie do oryginalnego, który jest złożony z "kafelków") pasek postępu o odpowiedniej długości (według zadanych proporcji).

3. (2p) Zademonstrować w praktyce działanie klasy BackgroundWorker oraz jej zdarzenia ProgressChanged do delegowania długiego zadania do przetwarzania w tle.

Formalnie - wątek w tle niech testuje jakiś zakres liczb na przykład testem pierwszości. Zakres dobrać tak, aby obliczenia trwały nie krócej niż kilkanaście sekund. Postęp obliczeń powinien być raportowany w interfejsie użytkownika za pomocą formantu paska postępu.

Rysunek 7.1: Przykładowy SmoothProgressBar

Dla porównania - przygotować wersję która zamiast BackgroundWorker użyje po prostu wątka (obiekt typu Thread) który w trakcie obliczeń spróbuje aktualizować pasek postępu. Jaka trudność pojawia się w tym drugim podejściu (jest to również odpowiedź na pytanie co wnosi BackgroundWorker w stosunku do takiego naiwnego podejścia)?

4. (1p) Zaprezentować na niewielkim przykładzie zastosowanie rozszerzeń języka w obszarze programowania asynchronicznego (async/await).

Bardziej formalnie - pokazać że w aplikacji okienkowej użycie nieblokującej metody asynchronicznej HttpClient::ReadStringAsync do pobrania zawartości z zewnętrznego zasobu sieciowego nie spowoduje zablokowania wątka głównego aplikacji, w którym przetwarzana jest pętla obsługi komunikatów. W tej samej aplikacji zademonstrować synchroniczne, blokuące wywołanie metody WebClient::DownloadString.

Zestaw 8, Windows Presentation Foundation

Liczba punktów do zdobycia: 5/63

1. (2p) Napisać program, który odtworzy następujący wygląd okna z rysunku 8.1. Jest to identyczna specyfikacja jak jedno z zadań z poprzednich zestawów, różnica dotyczy technologii - tym razem jest to WPF.

Okno zawiera dwie ramki grupujące (GroupBox). Pierwsza ramka zawiera dwa pola tekstowe (TextBox), druga zawiera pole wyboru (ComboBox) oraz dwa przyciski stanu (Check-Box).

Lista rozwijalna pola wyboru powinna być wypełniona przykładowymi nazwami.

Po wybraniu przez użytkownika przycisku **Akceptuj**, wybór powinien zostać zaprezentowany w oknie informacyjnym (rysunek 8.2).

Naciśnięcie przycisku **Anuluj** powinno zakończyć program.

2. (**3p**) Napisać najprostszą możliwą wersję gry kółko-krzyżyk w WPF. Interfejs zbudować przy pomocy komponentu **Grid**, który należy odpowiednio podzielić na 3 wiersze i 3 kolumny równego rozmaru (**SharedSizeGroup**). W każdej komórce grida umieścić przycisk, który będzie odpowiednio reagować na zdarzenie kliknięcia.

W jednym dodatkowym wierszu siatki umieścić komponent który zajmie całą szerokość wiersza (ColumnSpan) i będzie prezentować informacje na temat gry.

Rysunek 8.1: Wygląd okna do zadania [1]

Rysunek 8.2: Informacja dla użytkownika do zadania [1]

Zestaw 9, Elementy biblioteki standardowej

Liczba punktów do zdobycia: 10/73

- 1. (1p) Zademonstrować użycie następujących klas do obsługi strumienia
 - FileStream
 - StreamReader, StreamWriter
 - BinaryReader, BinaryWriter
 - StringBuilder, StringWriter

Zademonstrować właściwość podsystemu strumieni, w której parametrem konstruktora strumienia może być inny strumień (taki wzorzec organizacji klas nosi nazwę **Dekorator**): napisać program, który zawartość wskazanego pliku tekstowego zapisze do **zaszyfrowanego** algorytmem AES **skompresowanego** strumienia GZip (klasy **CryptoStream** i **GZipStream**).

W dalszej części kodu pokazać jak odczytać dane z takiego pliku.

- 2. (**3p**) Napisać konsolowy program, który rozwiązuje klasyczny problem golibrody lub problem "palaczy tytoniu" za pomocą którejkolwiek z metod synchronizacji wątków udostępnianej przez bibliotekę standardową (semafory, muteksy, zdarzenia, sekcja krytyczna).
- 3. (1p) Zademonstrować działanie klas **FtpWebRequest**, **HttpWebRequest**, **WebClient**, **HttpClient**, **HttpListener**, **TcpListener**, **TcpClient**, **SmtpClient**.
 - Zwrócić uwagę na te funkcje z interfejsów powyższych klas, których metody pobierania danych są zaimplementowane jako asynchroniczne (zwracają **Task**).
- 4. (1p) Napisać program, który korzystając z informacji z odpowiedniej instancji obiektu CultureInfo wypisze pełne i skrótowe nazwy miesięcy i dni tygodnia oraz bieżącą datę w językach: angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim, arabskim, czeskim i polskim.
 - Uwaga: jeśli konsola tekstowa nie obsługuje pewnych czcionek to zamiast konsoli tekstowej użyć okna informacyjnego konsoli okienkowej (MessageBox.Show).
- 5. (**2p**) Napisać usługę systemową (*System Service*), która będzie co minutę zapisywać listę uruchomionych aplikacji do pliku tekstowego.

- Uwaga! Po skompilowaniu usługa musi zostać zarejestrowana w systemie za pomocą programu installutil.exe. Zarządzanie usługami odbywa się z poziomu panelu Zarządzanie komputerem, sekcja Usługi i aplikacje.
- 6. (**1p**) Umieścić dowolny plik w zasobach aplikacji (w projekcie plik powinien mieć właściwość *Embedded Resource*). Następnie napisać klasę, która po podaniu nazwy zasobu umożliwi wydobycie pliku z zasobów zestawu.
 - Osadzanie plików (tekstowych, binarnych) w zasobach aplikacji przydaje się wtedy kiedy aplikacja jest dystrybuowana do środowiska klienckiego. Zamiast plików wykonywalnych i dodatkowych plików zasobów, klient dostaje pliki wykonywalne w zasobach których zaszyte są pliki z danymi.
- 7. (1p) Nauczyć się korzystać z którejś z bibliotek do logowania informacji diagnostycznych (np. log4net, nlog czy serilog). Pokazać jak konfigurować sposób odkładania informacji diagnostycznych (konsola/plik itp.)

Zestaw A, Komunikacja z bazą danych

Liczba punktów do zdobycia: 11/84

- 1. (1p) Zainstalować SQL Server w dowolnej wersji dla programisty (Developer, Express, LocalDB). Zorientować się w dokumentacji czym charakteryzują się poszczególne wersje.
- 2. (1p) Przygotować bazę danych Micosoft SQL Server zawierającą dane osobowe i adresy przykładowej grupy studentów.

Model bazy danych zawiera trzy tabele

- tabelę Student z polami ID, Imię, Nazwisko, DataUrodzenia
- tabelę Adres z polami ID, Ulica, NrDomu, NrMieszkania, KodPocztowy, ID_MIEJSCOWOSC
- tabelę Miejscowosc z polami ID, Nazwa

Tabele **Student** i **Adres** powinny być połączone relacją wiele-wiele (to wymaga pomocniczej tabeli!). Tabele **Adres** i **Miejscowosc** powinny być połączone relacją jeden-wiele

3. (2p) Użyć ADO.NET do połączenia do bazy danych, pobierania danych, dodawania, modyfikacji i usuwania. Ściśle - pokazać pracę z bazą danych za pomocą obiektów SqlConnection, SqlCommand, SqlDataReader.

W przypadku dodawania danych - oprogramować scenariusz dodawania studenta z adresem i miejscowością. Formalnie - przygotować funkcję o takiej liczbie parametrów jaka jest niezbędna do rejestracji pełnych danych (Imię, Nazwisko, DataUrodzenia, Ulica, NrDomu, ..., Nazwa):

- funkcja sprawdza czy osoba o podanym imieniu, nazwisku i dacie urodzenia już istnieje w bazie, jeśli tak to pomija dodawanie
- funkcja sprawdza czy w tabeli Miejscowości znajduje się miejscowość o podanej nazwie. Jeśli nie dodaje, jeśli tak, pobiera identyfikator
- funkcja używa identyfikatora miejscowości żeby zarejestrować adres
- funkcja dodaje dane osobowe studenta i powiązanie studenta z nowo dodanym adresem

4. (1p) W poprzednim zadaniu kryje się pewien problem - w sytuacji kiedy funkcja wykonuje się równolegle dwa lub więcej razy, mimo sprawdzenia może zdarzyć się, że w bazie pojawią się duplikaty (te same dane w dwu różnych rekordach).

W jakich przypadkach mogłoby zdarzyć się że mimo sprawdzenia, te same dane zostaną zarejestrowane wiele razy? Jak najlepiej zabezpieczyć się przed dodawaniem takich duplikatów?

Pokazać stosowną modyfikację kodu aplikacji lub struktury bazy danych, która uniemożliwia powstawanie duplikatów.

5. (1p) Inny problem kryjący się w kodzie który wykonuje zmiany na kilku różnych tabelach, to problem odczytuprzez inny wątek takich danych, których proces dodawania jeszcze się nie zakończył (na przykład już dodano dodano adres ale jeszcze nie dodano studenta). W celu wykluczenia możliwości wystąpienia takich sytuacji, baza danych ma możliwość używania tzw. tranzakcji.

Pokazać w jaki sposób rozpoczynać, kończyć lub anulować (BEGIN, COMMIT, ROLL-BACK) tranzakcje z poziomu kodu C#.

- 6. (1p) Zadanie 3 powtórzyć w technologii Dapper (używając tych samych zapytań do danych)
- 7. (1p) Zadanie 3 powtórzyć w technologii Ling2SQL
- 8. (1p) Zadanie 3 powtórzyć w technologii Dapper.SimpleCRUD (nie używając żadnych zapytań tylko polegając na automatycznym tworzeniu zapytań przez Dapper.SimpleCRUD).
- 9. (1p) Zadanie 3 powtórzyć w technologii Entity Framework 6. Uwaga! Entity Framework 6 działa prawidłowo zarówno w .NET Framework jaki i .NET Core (5, 6, 7).
- 10. (1p) Pokazać jak zarządzać migracjami w Entity Framework. Formalnie wygenerować migrację początkową. Pokazać jak baza danych tworzy się automatycznie na podstawie definicji migracji. Zmienić model obiektowy (na przykład dodać jakieś pole w klasie). Wygenerować migrację aktualizującą strukturę bazy danych.

Zestaw B, Projekt podsumowujący

Liczba punktów do zdobycia: 16/100

1. (16p) Celem zadania jest połączenie zdobytej do tej pory wiedzy z obszaru języka i technologii. Zadanie polega na przygotowaniu aplikacji okienkowej umożliwiającej wgląd/modyfikację w wybrany obszar danych.

Interfejs użytkownika: System. Windows. Forms, WPF lub MAUI. Aplikacja powinna obowiązkowo używać kontrolki drzewa (TreeView) i listy danych. Drzewo prezentuje dane w postaci hierarchicznej i znajduje się po lewej stronie okna głównego, lista danych prezentuje fragment danych wskazany na drzewie i znajduje się w centralnej części okna (układ wzorowany np. na systemowym Eksploratorze plików). Wybór funkcji dodania nowego elementu lub edycji istniejacego powinien skutkować otwarciem danych do edycji w osobnym oknie.

- w przypadku WPF można próbować używać zewnętrznych bibliotek np. MvvmToolkit (https://learn.microsoft.com/en-us/dotnet/communitytoolkit/mvvm/), czy Caliburn (https://caliburnmicro.com/)
- kontrolka drzewa dla MAUI może pochodzić z zewnętrznej biblioteki komponentów, np. UraniumUI (https://github.com/enisn/UraniumUI)

Dostęp do danych (albo/albo):

- relacyjna baza danych (SQLServer/PostreSQL)
- plik XML/JSON
- system plików (opis niżej)

Specyfikacja wersji z bazą danych / plikiem XML:

- aplikacja przechowuje w bazie danych rejestr danych osobowych studentów (imię, nazwisko, data urodzenia), listę zajęć oraz przypisanie studenta do zajęć w roku akademickim
- na drzewie pojawiają się trzy kategorie główne lista studentów, lista lat akademickich, lista zajęć
- lata akademickie można dodawać/edytować, zajęcia można dodawać/edytować
- studentów można dodawać, edytować, po wskazaniu studenta na liście przechodzi się do okna widoku danych jednego studenta z co najmniej dwiema zakładkami zakładką danych osobowych i zakładką przypisań do zajęć. Na każdej z zakładek można edytować dane (edytować dane osobowe lub listę przypisań do zajęć)

Specyfikacja wersji z systemem plików:

- aplikacja jest bardzo podstawową, uproszczoną wersją systemowego Eksploratora plików
- nad drzewem pojawia się wybór dysku systemowego
- na drzewie pojawiają się foldery na wybranym dysku
- jeżeli folder ma podfolery, to na drzewie użytkownik może rozwijać węzły drzewa rekursywnie aż do najgłębiej zagnieżdżonego podfoldera
- na liście pojawiają się pliki w wybranym na drzewie folderze
- użytkownik może dwukliknąć każdy plik i aplikacja próbuje wtedy wykonać domyślną akcję dla tego pliku (poczytać o właściwości UseShellExecute obiektu ProcessStartInfo)
- wybrane pliki są edytowalne z poziomu samej aplikacji na przykład tylko pliki o rozszerzeniu *.txt ich wybór zamiast wykonać domyślną akcję dla pliku powinien otwierać osobne okno z prostym edytorem opartym o kontrolkę typu **RichTextBox**

Dodatek A

Varia

Niniejszy rozdział zbioru zadań ma charakter uzupełniający i zawiera zadania dodatkowe, niepunktowane, często o charakterze nieszablonowym, nietypowym, których rozwiązanie pozwala na pełniejsze zrozumienie wybranych mechanizmów języka i środowiska uruchomieniowego. Zadania z tego rozdziału pochodzą z bloga autora, gdzie były publikowane w latach 2008-2013.

A.1 Poziom łatwy

A.1.1 Dziwna kolekcja

Czy to możliwe, że w bibliotece standardowej istnieje kolekcja, która sama tworzy elementy o zadanych kluczach kiedy tylko zostanie o nie poproszona? Wygląda na to, że tak - poniżej zaprezentowano kod, w którym dopiero co utworzona instancja kolekcji raportuje że zawiera element o losowo wybranym kluczu, mimo że taki element nie został tam wczesniej dodany.

Zadaniem Czytelnika jest wskazanie błędu w powyższym kodzie, prowadzącego do takiego nieoczekiwanego zachowania.

A.1.2 Rekurencyjne zmienne statyczne

Czy dwie zmienne statyczne, które odwołują się nawzajem do siebie, spowodują powstanie nie-skończonej rekursji?

```
public class A
{
   public static int a = B.b + 1;
}
public class B
```

DODATEK A. VARIA

```
{
  public static int b = A.a + 1;
}

public class MainClass
{
  public static void Main()
  {
    Console.WriteLine( "A.a={0}, B.b={1}", A.a, B.b );
  }
}
```

A.1.3 Rozterki kompilatora

Reguły semantyczne języka muszą precyzyjnie rozstrzygać przypadki "brzegowe". W poniższym przykładzie kompilator ma dwie możliwości - wybrać metodę z klasy bazowej bez konwersji argumentu lub metodę z tej samej klasy ale z konwersją argumentu. Która reguła obowiązuje w przypadku języka C#? Czy wybór przeciwnej strategii byłby dopuszczalny?

```
class A
{
    public void Foo( int n )
    {
        Console.WriteLine( "A::Foo" );
    }
}

class B : A
{
    /* note that A::Foo and B::Foo are not related at all */
    public void Foo( double n )
    {
        Console.WriteLine( "B::Foo" );
    }
}

static void Main( string[] args )
{
    B b = new B();
    /* which Foo is chosen? */
    b.Foo( 5 );
}
```

A.1.4 Składowe prywatne

Czy możliwe jest że klasa A ma dostęp do prywatnych składowych klasy B?

"Oczywiście, że nie, to wbrew regule enkapsulacji" - to zwyczajowa odpowiedź. Niemniej, jest co najmniej jeden przypadek, gdy jest to możliwe, co więcej, jest to dość ważna właściwość języka.

Pytanie brzmi więc: w jakich okolicznościach w języku C# klasa A może mieć pełen dostęp do **prywatnych** składowych innej klasy B.

A.1.5 Nieoczekiwany błąd kompilacji

Rozważmy poniższy kod

```
using System;
class Foo
{
    private Foo() { }
```

```
class Program : Foo
{
    static void Main( string[] args )
    {
    }
}
```

Próba jego kompilacji kończy się komunikatem

```
Foo() is inaccessible due to its protection level
```

Jest to dość nieoczekiwane, w żadnym miejscu kodu nie ma próby utworzenia nowej instancji typu Foo. Ba, w kodzie nie ma w ogóle ani jednego wywołania operatora new. Wydaje się więc, że nie powinno mieć żadnego znaczenia czy konstruktor Foo jest dostępny czy nie.

Czytelnik proszony jest o wyjaśnienie powyższego paradoksu.

A.1.6 Wywołanie metody na pustej referencji

Czy możliwe jest wywołanie metody na pustej referencji? Oczywista odpowiedź, to "nie". Czyżby?

```
static void Main( string[] args )
{
    Foo _foo = null;

    // will throw NullReferenceException
    Console.WriteLine( _foo.Bar() );

    Console.ReadLine();
}
```

Uzasadnić, że powyższy kod nie musi wcale powodować wyjątku, przeciwnie, może zachować się całkowicie poprawnie i wypisać na konsoli wynik wywołania metody Bar.

A.2 Poziom średniozaawansowany

A.2.1 Zamiana wartości dwóch zmiennych

Następujący kod bywa wykorzystywany w językach C/C++ do zamiany wartości dwóch zmiennych **bez** użycia zmiennej pomocniczej.

```
int x, y;
x ^= y ^= x ^= y;
```

Nieoczekiwanie jednak, mimo wspólnych korzeni składni języka, powyższy kod nie działa poprawnie w języku C#. Zadaniem Czytelnika jest wyjaśnienie dlaczego tak się dzieje.

A.2.2 Operacje na zbiorach (1)

Czy Czytelnik potrafi przewidzieć wynik działania poniższego kodu (zawartość która zostanie wypisana na konsoli) **bez** faktycznego uruchomienia?

```
List<int> list = new List<int>() { 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 };
list.FindAll( i => { Console.WriteLine( i ); return i < 5; } );</pre>
```

38 DODATEK A. VARIA

A.2.3 Operacje na zbiorach (2)

Po rozwiązaniu poprzedniego zadania Czytelnik z pewnością bez trudu przewidzi również wynik działania poniższego kodu **bez** faktycznego uruchomienia?

```
List<int> list = new List<int>() { 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 };
list.Where( i => { Console.WriteLine( i ); return i < 5; } );
```

A.2.4 Operacje na zbiorach (3)

Po rozwiązaniu dwóch poprzednich zadań, przewidzenie wyniku działania poniższego kodu **bez** faktycznego uruchomienia powinno być już łatwe.

```
List<int> list = new List<int>() { 1, 2, 3 };
list.GroupBy ( i => { Console.Write( "X" ); return i; } );
list.ToLookup( i => { Console.Write( "X" ); return i; } );
```

A.3 Poziom trudny

A.3.1 Specyficzne ograniczenie generyczne

Załóżmy następującą definicję interfejsu generycznego

```
public interface IGenericInterface<TValue>
{
    ... interface contract
}
```

Taki interfejs może być implementowany przez różne klasy z różną wartością argumentu generycznego

```
class Foo : IGenericInterface<Bar>
{
    ...
}
class Bar : IGenericInterface<Baz>
{
    ...
}
```

Czy możliwe jest w języku C# takie ograniczenie generycznego argumentu w definicji interfejsu, żeby jedynym dozwolonym ukonkretnieniem tego argumentu był typ implementujący interfejs?

Mówiąc inaczej, taka i tylko taka definicja typu powinna być dozwolona

```
class Foo : IGenericInterface<Foo>
{
}

a taka (i podobne) powinna powodować błąd kompilacji

class Foo : IGenericInterface<Bar>
{
}
```

A.3.2 Zasięg zmiennej w domknięciu

W poniższym kodzie pętla wewnętrzna tworzy 10 instancji funkcji anonimowych, które "łapią" zmienną lokalną w domknięcie. Wynik działania kodu jest jednak zgoła nieoczekiwany:

```
// create array of 10 functions
static Func<int>[] constfuncs()
{
    Func<int>[] funcs = new Func<int>[10];

    for ( var i = 0; i < 10; i++ )
        {
            funcs[i] = () => i;
        }

        return funcs;
}

...

var funcs = constfuncs();
for ( int i = 0; i < 10; i++ )
            Console.WriteLine( funcs[i]() );

// output:
// 10
// 10
// ...
// 10</pre>
```

Z konstrukcji kodu można bowiem naiwnie oczekiwać, że skoro i-ta funkcja powinna, zgodnie z definicja, zwracać wartość i. Tak się jednak nie dzieje.

Zadaniem Czytelnika jest nie tylko wyjaśnić powód takiego zachowania się domknięcia, ale również zaproponowanie eleganckiego rozwiązania, w którym nie naruszając zasady "i-ta funkcja zwraca wartość i", wynikiem działania

Bibliografia

- [1] Wiktor Zychla Windows oczami programisty, Mikom
- [2] Archer T., Whitechapel A. Inside C#, Microsoft Press
- [3] Eckel B. Thinking in C#, http://www.bruceeckel.com
- [4] Gunnerson E. A Programmer's Introduction to C#
- [5] Lidin S. Inside Microsoft .NET IL Assembler, Microsoft Press
- [6] Petzold Ch. Programming Windows, Microsoft Press
- [7] Solis D. Illustrated C#